

Sygn. akt I CSK 1002/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 2 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa L. [...] i spółki komandytowej w Warszawie (poprzednio [...] Doradztwo Prawne [...] spółki komandytowej w W.)  
przeciwko R. K.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 2 lutego 2022 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powoda  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]  
z dnia 28 grudnia 2020 r., sygn. akt VI ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony powodowej spółki komandytowej L.[...] [...] w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 28 grudnia 2020 r., sygn. akt VI ACa [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej strona powodowa oparła na przesłankach uregulowanych art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002, III CKN

570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Istotnego zagadnienia prawnego skarżący upatruje w konieczności wyjaśnienia czy: 1) powoduje nieważność umowy poręczenia za dług przyszły brak wskazania jego górnej granicy w treści umowy poręczenia; 2) powoduje nieważność umowy poręczenia brak wskazania jego górnej granicy, w sytuacji gdy poręczyciel ma bezpośredni wpływ na powstanie lub wysokość zobowiązania, za które poręcza; 3) sąd rozpoznający sprawę może dokonać wykładni prawa sprzecznej z ugruntowaną wykładnią prawa przyjętą powszechnie w orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego.

W pierwszym rzędzie należy wskazać, że rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni, bądź w drodze prostego zastosowania przepisów w konkretnym stanie faktycznym, przy uwzględnieniu także orzecznictwa sądowego, nie kwalifikuje się jako uzasadniona ustawowa przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jak wynika z art. 876 § 1 k.c. stosunek poręczenia powstaje na podstawie umowy zawieranej między poręczycielem a wierzycielem z innego stosunku prawnego. Forma pisemna pod rygorem nieważności została zastrzeżona jedynie dla oświadczenia woli poręczyciela. Dla oświadczenia wierzyciela o przyjęciu poręczenia nie została zastrzeżona szczególna forma, a wobec tego może być wyrażona zgodnie z regułami określonymi w art. 60 k.c. Możliwość udzielenia poręczenia nie jest uzależniona od istnienia stosunku prawnego między dłużnikiem a poręczycielem, tj. stosunku głównego (podstawowego) i jeżeli taki stosunek zachodzi, zobowiązanie poręczyciela wobec wierzyciela jest niezależne od niego.

Zgodnie z art. 878 § 1 k.c. można poręczyć za dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej.

Udzielenie poręczenia za dług przyszły bez wskazania górnej granicy odpowiedzialności poręczyciela, jako sprzeczne z ustawą jest nieważne (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2010 r., V CSK 142/10). Dług przyszły, o którym stanowi art. 878 § 1 k.c., to taki dług, który nie istnieje w chwili zawarcia umowy poręczenia. W takim przypadku dłużnik nie jest jeszcze zobowiązany do

świadczenia oznaczonego pod względem przedmiotu i treści. Jeżeli natomiast w chwili zawarcia umowy poręczenia dłużnik jest zobowiązany do oznaczonego świadczenia, ale jeszcze niewymagalnego, to poręczenie dotyczy długu istniejącego, a nie długu przyszłego (por. też uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z dnia 22 października 1975 r., IV PR 162/75, OSNCP 1975, nr 6, poz. 147, z dnia 24 sierpnia 1988, IV PR 189/88, OSNCP 1990, nr 12, poz. 154 oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 1986 r., III CZP 69/85, OSNCP 1987, nr 1, poz. 3 i z dnia 22 grudnia 1989 r., III CZP 98/89, OSNCP 1990, nr 7-8, poz. 102). Dopuszczalne jest określenie zakresu zobowiązania poręczyciela przez odesłanie do umowy, z której wynika dług, za który poręczono i w oparciu, o postanowienia której możliwe jest oszacowanie zakresu odpowiedzialności, przy czym chodzi tutaj o kryteria obiektywne i przy zastosowaniu uznanych reguł wykładni (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1960 r., 3 CR 436/60, OSPiKA 1962, nr 3, poz. 69 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2007 r., IV CSK 127/07, z dnia 11 grudnia 2009 r., V CSK 215/09, z dnia 11 maja 2017 r., II CSK 496/16).

W stanie faktycznym sprawy w oświadczeniu o poręczeniu z dnia 30 listopada 2015 r., pozwany poręczył za istniejące i mogące powstać w przyszłości wszelkie zobowiązania „K. [...]” S.A. w W. wynikające z umowy z tej daty. W chwili udzielenia poręczenia pozwany był członkiem zarządu dłużnej spółki. Łącząca tą spółkę ze stroną powodową umowa nie wskazywała kwoty ostatecznego zobowiązania z tytułu świadczenia usług doradztwa prawnego, a jedynie określała stawki za godzinę pracy prawników i sekretariatu, do tego dochodził jeszcze zwrot poniesionych wydatków, o których strona powodowa powinna była wcześniej poinformować spółkę. Ponadto strona powodowa zobowiązała się do informowania spółki o wykonaniu czynności powodujących przekroczenie limitu 15 000 zł.

W odniesieniu do poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2016 r., IV CSK 93/16, należy wskazać, że pozwany wchodził w skład organu dłużnej spółki, która jest odrębnym podmiotem prawnym, a zatem nie ma tożsamości podmiotowej pomiędzy tą spółką i pozwanym. Poza tym świadczenie przez stronę powodową usług doradztwa prawnego na rzecz spółki K. [...]

odbywało się na podstawie każdorazowego zlecenia dotyczącego określonego zagadnienia, przy czym zlecenie mogło być dokonane ustnie lub pisemnie przez zleceniodawcę (spółkę K. [...]) lub osoby działającego na jego rzecz i z jego upoważnienia. Ta kwestia również była rozważana i oceniana przez Sąd drugiej instancji, w tym kontekście, że nie tylko pozwany był uprawniony do dawania tych zleceń.

Przewidziana w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Skarżąca poza powołaniem się na sam przepis określający tę przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazała z jakich przyczyn skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna. Należy zwrócić uwagę, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej nie może ograniczać się do ich ogólnikowego powołania czy przytoczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52). Sąd Najwyższy nie ma obowiązku zastępowania skarżącego i poszukiwania argumentów przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I UZ 47/06, OSNP 2008,

nr 7-8, poz. 118). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowi jej element samodzielny - wyodrębniony w oddzielnej jednostce normatywnej i nie może być utożsamiany z innymi wymogami formalnymi skargi kasacyjnej, w tym jej podstawami i ich uzasadnieniem (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, nie publ, z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, nie publ., z dnia 8 stycznia 2019 r., IV CSK 243/18, nie publ.).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania skargowego orzeczono na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 398<sup>21</sup> k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).

A.S.